

Załącznik
do *Strategii Rozwoju Miasta
i Gminy Suchedniów na lata
2025–2030*

***Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności
i efektywności realizacji Strategii Rozwoju Miasta
i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030 – ewaluacja
ex-ante***

Listopad 2025

Spis treści

Wstęp	3
1. Partycypacyjny charakter dokumentu.....	5
1.1. Nabór fiszek projektowych	6
1.2. Konsultacje społeczne Strategii	7
1.3. Opiniowanie przez Zarząd Województwa	23
2. Ocena poprawności, kompletności, adekwatności i trafności projektu Strategii.....	25
3. Weryfikacja założeń Strategii wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu.....	32
Podsumowanie.....	34
Spis tabel.....	35

Wstęp

Ewaluacja jest procesem mającym za zadanie ocenę jakości oraz wartości przebiegu i efektów wdrażania danej polityki czy interwencji publicznej. Choć nie jest to badanie naukowe, monitoring czy audyt, to dzieli z tymi narzędziami wiele wspólnych cech. Ewaluacja może być przeprowadzona na każdym etapie projektu, dokumentu czy programu – w tym przypadku *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* (dalej: Strategia). Ewaluacja *ex-ante* przeprowadzana jest przed działaniem, w tym przypadku przed przyjęciem i wdrożeniem Strategii. Ma ona ocenić trafność zamierzonych działań i projektów zgodnie z głównymi założeniami/celami dokumentu. Ewaluacja *mid-term*, często nazywana też ewaluacją *on-going*, to badanie prowadzone podczas wdrażania Strategii – ocenia osiągnięte etapy, produkty i rezultaty. Daje możliwość modyfikacji działania, tak aby lepiej spełniało zamierzone cele. Natomiast ewaluacja *ex-post* jest to najpopularniejsze tego typu badanie. Przeprowadzana po zakończeniu wdrażania Strategii, ma na celu zbadanie długotrwałych rezultatów, a także ocenia realizację poszczególnych etapów oraz stopień realizacji zakładanych celów.

Każda z wyżej wskazanych ewaluacji ma określone zastosowanie i metodologię. Niniejszy raport dotyczy przeprowadzonej ewaluacji *ex-ante*, tj. uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji dla projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*. Proces ewaluacji rozpoczął się wraz z konsultacjami społecznymi projektu Strategii – niniejszy raport pokazuje procedurę oraz zmiany, jakie zachodziły w dokumencie Strategii w trakcie jego konsultowania, opiniowania i w wyniku ewaluacji.

Wiele elementów Strategii stanowi przedmiot ewaluacji *ex-ante*. Badanie to m.in. weryfikuje poprawność, kompletność, adekwatność, trafność i aktualność wniosków wynikających z diagnozy i tłumaczy przyczyny potencjalnych zmian. Ewaluacja ta ocenia również poprawność określonych działań i ich realność w kontekście dostępnych zasobów. Istotnym elementem ewaluacji jest również weryfikacja założeń wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu.

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 198) wprowadziła obowiązek przeprowadzenia ewaluacji uprzedniej, nie wspominając o ewaluacji śródkresowej ani końcowej. Ewaluacja wydaje się jednak być bardzo ważnym procesem nie tylko przed, ale też w trakcie i po realizacji dokumentu.

W Strategii przyjęto więc następujący schemat ewaluacyjny:

- Ewaluacja *ex-ante* – Raport (przed realizacją Strategii),
- Ewaluacja *on-going* (na bieżąco, w trakcie wdrażania Strategii),
- Ewaluacja *mid-term* (w połowie okresu realizacji Strategii),
- Ewaluacja *ex-post* (na zakończenie realizacji Strategii).

W przypadku ewaluacji *ex-ante*, wyróżnia się cztery podstawowe kryteria¹:

- trafności celów strategicznych i planowanych działań względem zidentyfikowanych problemów lub wyzwań;
- przewidywanej skuteczności działań na rzecz realizacji celów oraz metod ich wdrażania i zabezpieczenia odpowiednich zasobów;
- przewidywanej efektywności sumy zasobów przeznaczonych na realizację działań;
- spójności wewnętrznej między jej celami a priorytetami i działaniami oraz zewnętrznej, między założeniami strategii a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi.

Ewaluacja *ex-ante* *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* wykonana została w sposób partycypacyjny, jednocześnie jest efektem pracy wewnętrznej w Urzędzie Miasta i Gminy w Suchedniowie oraz podmiotu zewnętrznego – Wykonawcy dokumentu Strategii. Przyjmuje się, że jeżeli projekt Strategii powstawał w sposób partycypacyjny, to nie jest konieczne prowadzenie ewaluacji jako całkowicie osobnego działania, dublującego wcześniejsze. Raport z ewaluacji *ex-ante* może pokazywać procedurę oraz zmiany, jakie zaszły w dokumencie Strategii w wyniku przeprowadzenia ewaluacji.

¹ *Strategia Rozwoju Gminy – Poradnik Praktyczny*, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

1. Partycypacyjny charakter dokumentu

Opracowanie *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* obejmowało szereg działań partycypacyjnych:

1. Badanie ankietowe w dniach 06–20.11.2024 r. przeprowadzone wśród mieszkańców gminy, na potrzeby procesu diagnostycznego, w celu opracowania *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*. Informacja o badaniu wraz z wzorem ankiety została podana do publicznej wiadomości na stronie internetowej gminy. W badaniu ankietowym wzięło udział 280 osób.
2. Badanie ankietowe w dniach 23.01–09.02.2025 r. przeprowadzone wśród mieszkańców gminy w celu poznania opinii ankietowanych na temat możliwych kierunków rozwoju gminy. Ankieta była dostępna w wersji on-line oraz w wersji papierowej. Udział w badaniu wzięły 163 osoby.
3. Różnego rodzaju spotkania:
 - 4 grudnia 2024 r.: spotkanie informacyjno-warsztatowe z ekspertem zewnętrznym – omówienie wyników analiz statystycznych, najważniejsze informacje w zakresie opracowania Strategii (podsumowanie Diagnozy i rozpoczęcie kształtowania założeń rozwoju) z przedstawicielami Urzędu Miasta i Gminy Suchedniów – w spotkaniu uczestniczyło 8 osób.
 - 4 lutego 2025 r.: spotkania warsztatowe (wywiady grupowe) z wybranymi grupami interesariuszy:
 - o godz. 12:00 – warsztaty z przedstawicielami samorządów szkół podstawowych i średnich, w których uczestniczyło 8 osób;
 - o godz. 14:00 – warsztaty z przedstawicielami organizacji seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami, w których uczestniczyło 15 osób;
 - o godz. 16:00 – warsztaty z przedstawicielami przedsiębiorców i organizacji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych i liderami lokalnymi, w których uczestniczyło 14 osób.
 - 5 lutego 2025 r.: spotkania warsztatowe (wywiady grupowe) z wybranymi grupami interesariuszy:
 - o godz. 12.00 – warsztaty z przedstawicielami jednostek organizacyjnych Miasta i Gminy Suchedniów oraz z Zespołem do spraw przygotowania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów, w których uczestniczyło 11 osób;
 - o godz. 14.00 – warsztaty z Radnymi i Sołtysami, w których uczestniczyło 17 osób;
 - o godz. 16:00 – otwarte spotkanie warsztatowe dla wszystkich mieszkańców, z możliwością uczestniczenia online, w których uczestniczyło 11 osób.
 - 18 lutego 2025 r.: spotkanie warsztatowe z uczniami z klas 1–3 oraz klas 4–6 uczęszczających do SSP nr 1 w Suchedniowie, w których uczestniczyło łącznie ok. 40 uczniów.
 - 19 lutego 2025 r.: spotkanie warsztatowe z uczniami uczęszczającymi do SSP nr 3 w Suchedniowie, w których uczestniczyło ponad 60 uczniów.
 - 21 lutego 2025 r.: spotkanie warsztatowe z uczniami uczęszczającymi do SSP w Ostojowie, w których uczestniczyło łącznie ok. 40 uczniów.

4. Wiele rozmów telefonicznych i osobistych (spotkania „robocze”) oraz korespondencji e-mailowej między autorami Strategii i współtworzącymi ją pracownikami Urzędu Miasta i Gminy w Suchedniowie.
5. Nabór tzw. fiszek projektowych (propozycji projektów do realizacji w ramach Strategii), który odbył się w terminie 23.01–10.02.2025 r.
6. Konsultacje społeczne projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*, przeprowadzone w dniach 05.05–08.06.2025 r.

Na każdym etapie tworzenia dokumentu, wszystkie zainteresowane osoby miały zapewnioną możliwość wyrażenia swojej opinii, udziału w dyskusjach, złożenia uwag do projektów dokumentów, dlatego też należy stwierdzić, że Strategia powstała w sposób partycypacyjny.

1.1. Nabór fiszek projektowych

Nabór fiszek projektowych został przeprowadzony w terminie 23.01–10.02.2025 r. Wypełnioną fiszkę projektową zainteresowani mogli złożyć do dnia 10 lutego 2025 r. włącznie w następujących formach:

- a) drogą elektroniczną na adres e-mail: sekretariat@suchedniow.pl, wpisując w tytule „Fiszka projektowa – strategia rozwoju gminy”;
- b) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miasta i Gminy w Suchedniowie, ul. Fabryczna 5, 26-130 Suchedniów, z dopiskiem „Fiszka projektowa – strategia rozwoju gminy”;
- c) bezpośrednio w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Suchedniowie, w godzinach pracy Urzędu.

Podczas naboru, do Urzędu Miasta i Gminy w Suchedniowie wpłynęło 7 propozycji projektów. W tabeli 1 przedstawiono zestawienie propozycji projektów wraz ze sposobem ich uwzględnienia w projekcie Strategii lub informacją o odrzuceniu.

Tabela 1 Zestawienie fiszek projektowych ze sposobem uwzględnienia w projekcie Strategii

Lp.	Skrócony opis propozycji projektu	Odniesienie
1.	Rozbudowa OSIR w Suchedniowie	Propozycja została częściowo uwzględniona. Uwzględniono jako element projektu strategicznego nr 15 <i>Zagospodarowanie boiska sportowego przy Hali Sportowej przy ul. Sportowej 5 w Suchedniowie</i> .
2.	Ochrona udokumentowanych złóż kopalin i terenów przyległych	Nie uznaje się tego działania za projekt strategiczny dla rozwoju obszaru, jednak propozycja wpisuje się w kierunek działań 3.2.5. <i>Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi i ochrona złóż surowców</i> . Działania w tym zakresie dotyczą ochrony udokumentowanych złóż surowców naturalnych i wyznaczania stref ochronnych wokół nich. Równie istotne będzie promowanie rekultywacji i zagospodarowania terenów pogórnich na cele przyrodnicze i rekreacyjne-po zakończeniu eksploatacji, które nie będą degradowały i negatywnie wpływały na środowisko naturalne. Ww. kierunek

		działań szerzej odnosi się do złóż występujących na terenie gminy, nie ograniczając się wyłącznie do jednego złoża. Reasumując: propozycja nie będzie wskazana w projektach strategicznych, ale będzie zawierała się w założeniach dokumentu.
3.	Budowa pomostów na terenie kąpieliska OSIR	Fiszka została uwzględniona. Zamieszczono projekt w dokumencie jako projekt strategiczny nr 3 <i>Budowa pomostów na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji</i> .
4.	Zagospodarowanie terenu przy starej szkole podstawowej nr 1 – budowa parkingu przy Ośrodku Sportu i Rekreacji oraz parku dla psów	Propozycja została częściowo uwzględniona. Uwzględniono jako element projektu strategicznego nr 4 <i>Zagospodarowanie części terenu po byłej SSP nr 1 w Suchedniowie na potrzeby Ośrodka Sportu i Rekreacji</i> .
5.	Galeria sztuki – przestrzeń wystawiennicza dostosowana do prezentacji twórczości artystów z zakresu malarstwa, fotografii, rzeźby i innych form artystycznego wyrazu	Fiszka została uwzględniona. Zamieszczono propozycje w dokumencie jako projekt strategiczny nr 16 <i>Galeria Sztuki – przestrzeń wystawiennicza dostosowana do prezentacji twórczości artystów z zakresu malarstwa, fotografii, rzeźby i innych form artystycznego wyrazu</i> .
6.	Budowa boiska sportowego z nawierzchnią sztuczną przy Hali Sportowej w Suchedniowie	Fiszka została uwzględniona. Zamieszczono propozycje w dokumencie jako projekt strategiczny nr 14 <i>Budowa boiska sportowego z nawierzchnią sztuczną przy hali sportowej w Suchedniowie</i>
7.	Zagospodarowanie boiska sportowego przy Hali Sportowej przy ul. Sportowej 5 w Suchedniowie	Fiszka została uwzględniona. Zamieszczono propozycje w dokumencie jako projekt strategiczny nr 15 <i>Zagospodarowanie boiska sportowego przy Hali Sportowej przy ul. Sportowej 5 w Suchedniowie</i> .

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Konsultacje społeczne Strategii

W dniach 05.05–08.06.2025 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*, które miały na celu zapoznanie grupy docelowej z projektem dokumentu oraz zebranie uwag, opinii i propozycji dotyczących zapisów dokumentu.

Projekt *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* podlegał obowiązkowo konsultacjom:

1. z mieszkańcami gminy,
2. z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, w szczególności z działającymi na terenie gminy, w tym organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami,
3. z sąsiednimi gminami i ich związkami,
4. z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Dodatkowo w proces konsultacji społecznych włączono:

5. Powiat Skarżyski.

Do podmiotów wskazanych w pkt. 3–5 wysłane zostały pisma informujące o konsultacjach.

Informację w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych ww. projektu dokumentu, w formie Obwieszczenia zamieszczono:

- na stronie internetowej gminy (suchedniow.pl),
- w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Suchedniowie (suchedniow.bip.doc.pl),
- w sposób zwyczajowo przyjęty – na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy w Suchedniowie oraz na słupach ogłoszeniowych na terenie miasta i gminy Suchedniów.

Formularz zgłaszania uwag oraz projekt dokumentu pn. *Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*, dostępne były od 05.05.2025 r.:

- w wersji papierowej w sekretariacie w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Suchedniowie, w godzinach pracy Urzędu;
- w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej gminy (suchedniow.pl) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (suchedniow.bip.doc.pl);
- w formie papierowej na spotkaniu konsultacyjnym, które odbyło się w dniu 26 maja 2025 r.

Jedną z form konsultacji społecznych ww. projektu dokumentu było otwarte spotkanie z interesariuszami, które odbyło się w dniu 26.05.2025 r. o godz. 16:00. Podczas spotkania przedstawiono główne założenia programowe i wdrożeniowe dokumentu tj. wizja, misja, cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im działaniami, a także zakres rzeczowy projektów strategicznych, które planowane są do realizacji przez samorząd gminy. Przedstawione zostały również założenia przestrzenno-funkcjonalne, w tym model funkcjonalno-przestrzenny.

W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie wpłynęło 14 wypełnionych formularzy uwag, pozytywna opinia Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 maja 2025 r. (Załącznik do uchwały nr 2181/25 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego) wskazująca na wprowadzenie w projekcie Strategii drobnych korekt i uzupełnień oraz opinia Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie (pismo znak: W.RZP.610.38.2025.KB z dnia 23 maja 2025 r.). Rejestr zbiorczego zestawienia zgłoszonych uwag i/lub wniosków wraz z rekomendacją do ich całościowego bądź częściowego wprowadzenia lub uzasadnieniem do ich niewprowadzania, przedstawiony został w załączniku 1.

Tabela 2 Rejestr zgłoszonych uwag do projektu Strategii

Lp.	Zgłaszający	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga	Obecny zapis	Propozycja zmiany wraz z uzasadnieniem	Stanowisko wraz z uzasadnieniem
1.	mieszkaniec	4.1. Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	Mapa strona 101	Uwzględnienie w obszarach funkcjonalno-przestrzennych Gminy działki nr 1130/43 obręb Suchedniów (węzeł) jako teren inwestycyjny <u>Uzasadnienie zmiany:</u> Działka zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie drogi ekspresowej nr 7 i zjazdu do Suchedniowa stanowić może potencjalne miejsce lokalizacji nowej inwestycji.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Biorąc pod uwagę plany gminy związane z rozwojem terenów inwestycyjnych, na tym terenie wskazane jest uwzględnienie tej lokalizacji jako tereny inwestycyjne i przemysłowe.
2.			Mapa strona 101	Uwzględnienie w obszarach o kluczowych funkcjach dla rozwoju działki nr 2707/2 obręb Suchedniów jako teren inwestycyjny dla zabudowy wielorodzinnej. <u>Uzasadnienie:</u> Działka zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 751 stanowić może potencjalne miejsce lokalizacji nowej inwestycji.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Biorąc pod uwagę plany gminy związane z rozwojem zabudowy wielorodzinnej, wskazanie tej lokalizacji jako tereny zabudowy wielorodzinnej jest zasadne.
3.			Mapa strona 101	Uwzględnienie w obszarach o kluczowych funkcjach dla rozwoju działek nr 4480, 4481, 4482, 4483 obręb Suchedniów jako teren inwestycyjny dla zabudowy wielorodzinnej. <u>Uzasadnienie:</u> Działka zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 751 stanowić może potencjalne miejsce lokalizacji nowej inwestycji.	Uwaga nie jest zasadna i nie została uwzględniona. Propozycja wyznaczenia takiego przeznaczenia zagospodarowania terenu w tej lokalizacji nie wpisuje się w funkcjonujące uwarunkowania przestrzenne gminy.
4.			Mapa strona 101	Uwzględnienie w obszarach o kluczowych funkcjach dla rozwoju obszaru objętego planem zagospodarowania przestrzennego Warszawska jako teren zabudowy wielorodzinnej. <u>Uzasadnienie:</u> Funkcjonujący od lat plan	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Biorąc pod uwagę plany gminy związane z rozwojem zabudowy wielorodzinnej, wskazanie tej lokalizacji jest zasadne.

				zagospodarowania tego terenu uwzględniający zabudowę jednorodzinną nie spowodował faktycznego zagospodarowania tego terenu.	
5.			Mapa strona 101	Uwzględnienie w obszarach o kluczowych funkcjach dla rozwoju działek nr 1320/17, 1320/21 obręb Suchedniów jako teren inwestycyjny lub zabudowy wielorodzinnej. <u>Uzasadnienie:</u> Działka zlokalizowana w centrum Suchedniowa stanowić może potencjalne miejsce lokalizacji nowej inwestycji lub zabudowy wielorodzinnej.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Biorąc pod uwagę plany gminy związane z rozwojem zabudowy wielorodzinnej, wskazanie tej lokalizacji jest zasadne.
6.			Mapa strona 101	Uwzględnienie w obszarach o kluczowych funkcjach dla rozwoju działek po zachodniej stronie węzła drogi S7 (Zagórska) obręb Suchedniów jako teren inwestycyjny dla zabudowy wielorodzinnej. <u>Uzasadnienie:</u> Działka zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie węzła drogowego drogi ekspresowej S7 stanowić może potencjalne miejsce lokalizacji nowej inwestycji lub zabudowy wielorodzinnej	Uwaga nie została uwzględniona. Propozycja wyznaczenia takiego przeznaczenia zagospodarowania terenu w tej lokalizacji nie wpisuje się w funkcjonujące uwarunkowania przestrzenne gminy.
7.	mieszkaniec	Uwarunkowania wynikające z położenia (str. 9)	Brak zapisu	- wskazać w km drogi powiatowe i gminne, - dopisać odległość i czas dojazdu do Krakowa. <u>Uzasadnienie:</u> Uzupełnić o wskazane dane, aby diagnoza była pełniejsza.	Uwaga została uwzględniona częściowo. Strategia nie służy do inwentaryzacji przebiegających przez teren gminy dróg i ich kilometrów. Na cele Strategii opracowany został dokument pn. <i>Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Suchedniów</i> . W Strategii zawarto jedynie syntezę – wnioski z Diagnozy, zgodnie z art. 10e ust. 3 <i>Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym</i> (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), a w samej Strategii zaprezentowano wyciąg wybranych, najważniejszych informacji z Diagnozy.

					Do opisu w zakresie uwarunkowań i położenia dopisano czas dojazdu do Krakowa.
8.	mieszkaniec	Bezpieczeństwo publiczne (str. 13)	W 2023 r. w całym powiecie skarżyskim wartość wskaźnika <i>przestępstwa stwierdzone...</i>	Przedstawić dane dla terenu Miasta i Gminy Suchedniów za 2024 rok. <u>Uzasadnienie:</u> Strategia dotyczy Suchedniowa, a nie powiatu – aktualne dane są możliwe do uzyskania.	Uwaga nie została uwzględniona. Informacje dotyczące wykrywalności przestępstw na terenie powiatu są wystarczające do analizy w zakresie bezpieczeństwa publicznego. Przedstawione dane wskazano w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców i porównano je do sytuacji w województwie i kraju. Przedstawienie danych w porównaniu do średniej województwa i kraju umożliwia ocenę sytuacji gminy w szerszym, regionalnym i ogólnokrajowym kontekście. Takie ujęcie jest w pełni wystarczające, gdyż pokazuje relatywną skalę zjawiska.
9.		Tabela 2 Analiza SWOT (str. 29)	Brak informacji nt. jakości zasobów ludzkich zatrudnionych w Urzędzie i jednostkach podległych.	W każdej analizie SWOT zasoby ludzkie są bardzo istotne. Autor Strategii powinien określić, czy zasoby ludzkie są mocną czy słabą stroną. <u>Uzasadnienie:</u> Wysokie umiejętności pracowników mają ogromny wpływ na powodzenie realizacji zadań strategicznych. Jeżeli umiejętności są wysokie, należy to wskazać w Mocnych stronach, jeżeli są niskie – w Słabych stronach – i jednocześnie podjąć działania mające na celu to zmienić – co z kolei jest wyartykułowane w dalszej części Strategii (szkolenia pracowników).	Uwaga nie została uwzględniona. Nie ma uzasadnienia do umieszczenia takich informacji w analizie SWOT.
10.		Zapis w kilku miejscach Strategii	„obronność”	- usunąć zapisy dotyczące „obronności” pozostawić „bezpieczeństwo publiczne” <u>Uzasadnienie:</u> Zadania związane z obronnością wynikają z przepisów ustawowych i dotyczą zagrożenia militarnego – w Strategii nie ma nic na temat zadań obronnych. Być może chodziło	Uwaga nie została uwzględniona. Zapisy dotyczące obronności zostały wskazane w dokumencie w zaproponowanym do realizacji kierunku działań: 2.2.6. <i>Zwiększenie obronności i bezpieczeństwa publicznego</i> , który dotyczy poprawy bezpieczeństwa oraz systemów

				o sytuacje kryzysowe – nie można tych pojęć stosować zamiennie.	reagowania kryzysowego, budują one poczucie stabilności i pewności wśród mieszkańców, co jest kluczowym czynnikiem wpływającym na postrzeganie gminy jako miejsca przyjaznego i bezpiecznego do życia. Jest to szczególnie istotne w kontekście wdrażania przepisów wynikających z <i>Ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej</i> (Dz. U. z 2024 r. poz. 1907).
11.		3.2.1. Projekty strategiczne (str. 45)	„W ramach Strategii określono 16 projektów strategicznych ...”natomiast w punktach wymieniono 18	- dużo zadań dotyczących kultury i sportu – rozważyć ich pogrupowanie i scalenie - brak zadań z zakresu bezpieczeństwa i opieki zdrowotnej <u>Uzasadnienie:</u> Są one potrzebne, ale doszło do rozdrobnienia. Należy określić strategiczne zadania z zakresu bezpieczeństwa i opieki zdrowotnej – wg potrzeb wynikających z ankiet mieszkańców.	Uwaga została częściowo uwzględniona. Skorygowano literówkę dotyczącą liczby projektów strategicznych. W Strategii znajduje się wiele projektów dotyczących kultury i sportu, gdyż są one najpilniejsze do realizacji i zostały zgłoszone podczas naboru fiszek projektowych, który został przeprowadzony w terminie 23.01–10.02.2025 r. Plan operacyjny (tabela 5 w Strategii) określa kierunki działań, m.in.: 2.2.4. <i>Poprawa dostępności usług medycznych i opieki zdrowotnej</i> oraz 2.2.6. <i>Zwiększenie obronności i bezpieczeństwa publicznego</i>. W projekcie Strategii rozbudowano opis planowanych do realizacji działań w opisie celów strategicznych w zakresie poprawy dostępu do opieki zdrowotnej mieszkańców.
12.		3.2.1. Projekty strategiczne (str. 45)	Powstanie bloku komunalnego wielorodzinnego w Ostojowie	Stworzenie nowych lokali komunalnych <u>Uzasadnienie:</u> Celem nadrzędnym w tym obszarze powinien być blok lub bloki, ale może warto też nie zamykać sobie możliwości na budowę domu (np. odtworzenie po pożarze). Ponadto warto rozważać inne lokalizacje, nie tylko Ostojów.	Uwaga została częściowo uwzględniona. W Strategii w planie operacyjnym zaprezentowano poszczególne kierunki działań zaplanowane do realizacji w ramach poszczególnych celów strategicznych, a opisy do kierunków działań stanowią rozwinięcie i konkretne operacjonalizowanie celów strategicznych. Zaproponowane do realizacji kierunki działań są powiązane z odpowiednim celem strategicznym

					oraz zawierają opis konkretnych zamierzonych działań, które prowadzą do jego realizacji. Przyjęta struktura dokumentu zakłada jasny podział pomiędzy różnymi poziomami planowania oraz rolami poszczególnych elementów Strategii. Projekty strategiczne stanowią celowo zawężoną listę projektów, konkretnych przedsięwzięć. Projekty te nie wyczerpują jednak całości działań zaplanowanych w ramach realizacji celów strategicznych – są jedynie ich operacyjnie zdefiniowaną częścią. Mając na uwadze zaproponowane zadanie, w ramach celu operacyjnego 3.1. <i>Zrównoważone planowanie przestrzenne i rozwój infrastruktury komunalnej</i> dodano kierunek działań 3.1.7. <i>Zwiększenie dostępności mieszkaniowych zasobów komunalnych.</i>
13.		3.2.1. Projekty strategiczne (str. 45)	brak zadania	Dodać kolejne zadania: - zwiększenie dostępności i jakości podstawowej opieki zdrowotnej, - Poprawa bezpieczeństwa – ochrona przed wandalizmem, - Poprawa bezpieczeństwa – ochrona mieszkańców i ich gospodarstw przed podtopieniami na skutek intensywnych opadów atmosferycznych oraz roztopów. W przypadku dodania zadań z zakresu bezpieczeństwa i opieki zdrowotnej, konsekwentnie uzupełnić tabelę nr 6. <u>Uzasadnienie:</u> Z ankiet mieszkańców wynika potrzeba zmian w zakresie opieki zdrowotnej – najważniejszy priorytet, a w Strategii nie ma żadnego zadania. Warto też dbać o posiadane mienie i podejmować działania zabezpieczające. Ponadto część gospodarstw od	Uwaga została przyjęta. Plan operacyjny (tabela 5 w Strategii) określa kierunki działań: - 2.2.4. <i>Poprawa dostępności usług medycznych i opieki zdrowotnej</i>, który w sposób nie zawężający obejmuje kwestie związane ze zwiększeniem dostępności i jakości podstawowej opieki zdrowotnej, co zostało zaakcentowane w opisie celów strategicznych. Rozbudowano opis planowanych do realizacji działań w opisie celów strategicznych w zakresie poprawy dostępu do opieki zdrowotnej mieszkańców. - 2.2.6. <i>Zwiększenie obronności i bezpieczeństwa publicznego</i>, który dotyczy działań ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa oraz systemów reagowania kryzysowego, budowania poczucia stabilności i pewności wśród mieszkańców, co jest kluczowym czynnikiem

				lat jest zagrożone podtopieniami i należy się zająć rozwiązaniem problemu. W przypadku uwzględnienia propozycji konsekwentnie należy uzupełnić Strategię o wskaźniki oddziaływania, rezultatu i produktu.	wpływającym na postrzeganie gminy jako miejsca przyjaznego do życia. - 3.2.2. <i>Adaptacja do zmian klimatu, w tym zwiększenie infrastruktury błękitno-zielonej i bioretencji</i> , który dotyczy dostosowania przestrzeni do zmieniających się warunków klimatycznych poprzez rozwój zielonych rozwiązań.
14.		3.2.1. Projekty strategiczne (str. 45)	brak zadania	Dodać kolejne zadanie: - Doprowadzenie ujęcia wody pitnej do terenu Rodzinnych Ogródków Działkowych „Kamionka” <u>Uzasadnienie:</u> Z ROD Kamionka korzysta 50 rodzin mieszkańców Suchedniowa. Brak wody pitnej w XXI w. jest dla mieszkańców uciążliwe – zmuszeni są przynosić wodę z miejsca zamieszkania. Realizacja zadania zapewni realizację Strategii, w której czytamy, że Miasto i Gmina Suchedniów dąży do poprawy jakości życia mieszkańców, zwiększenia atrakcyjności przestrzeni publicznej”	Uwaga nie została uwzględniona. Propozycja wpisuje się w kierunek działań 3.1.4. <i>Modernizacja i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej.</i>
15.		Tabela 6 Lista projektów strategicznych (str. 50)	Pkt. 6 lit. a) „remonty, przebudowy...”	- dopisać ul. Niską, Szeroką oraz Spokojną (od części asfaltowej do kładki). <u>Uzasadnienie:</u> Remonty i przebudowy dróg powinny obejmować potrzeby zgłaszane przez mieszkańców, a nie tylko te ulice, na które już pozyskano środki albo są w fazie ich pozyskiwania.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona częściowo. Dopisano ul. Niską i ul. Szeroką. W Strategii wskazano przede wszystkim drogi o kluczowym znaczeniu komunikacyjnym i społecznym, tj. te, które wpływają na codzienną mobilność mieszkańców, bezpieczeństwo oraz dostęp do usług publicznych. Droga dojazdowa do ogródków działkowych ma charakter lokalny i sezonowy. W związku z tym nie została ona ujęta jako zadanie priorytetowe w dokumencie.
16.		4.1. Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej oraz ustalenia	Po wyrazach „na terenie Gminy Suchedniów znajdują	Uzupełnić dane dotyczące posiadanych zasobów. <u>Uzasadnienie:</u> Informacja nt. ilości wydobywania	Uwaga została przyjęta. Wspomniany akapit dotyczy zasobów gminy jakimi są zasoby złóż kopalin.

		i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	się następujące zasoby:”	w danym roku lub braku wydobycia nie pokazuje posiadanych zasobów.	
17.		4.1. Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	„tereny szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się w dolinie rzeki Pilicy”	Usunąć to zdanie. Rozważyć czy zdania poprzedzające dotyczą terenu MiG Suchedniów. <u>Uzasadnienie:</u> Suchedniów nie jest zagrożony powodzią ze strony rzeki Pilicy, Ta część Strategii chyba dotyczy innej miejscowości i przez nieostrożność została skopiowana i wklejona.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Skorygowano mylnie wskazaną nazwę rzeki.
18.		Tabela 11 Wskaźniki rezultatu (str. 119)	W pkt. 2 – jednostka miary szt./rok	os./rok <u>Uzasadnienie:</u> Jednostką powinny być „osoby” a nie „sztuki”.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Skorygowano jednostkę.
19.		Tabela 12 Wskaźniki produktu (str. 122)	W pkt. 6 „Liczba organizacji społecznych objętych wsparciem”	Wpisane wartości „2” i „4” urealnić <u>Uzasadnienie:</u> Gmina w każdym roku wspiera kilka organizacji, a więc wartości 2 i 4 są poniżej wartości minimalnych.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Wprowadzono zmiany w zakresie liczby organizacji społecznych objętych wsparciem.
20.		Tabela 12 Wskaźniki produktu (str. 123)	Pkt. 15 „Liczba doposażonych służb”	Środki finansowe przeznaczone na służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo. <u>Uzasadnienie:</u> Doposażenie służb bardziej obrazowe będzie, jeżeli będzie zaproponowana wartość kwotowa. W przeciwnym razie w okresie 5-letnim można wyposażyć 2 służby np. w latarki i uznać, że zadanie zostało zrealizowane.	Uwaga nie została uwzględniona. Na terenie gminy funkcjonują dwie jednostki, które są doposażane wedle zgłaszanych potrzeb w odpowiedni sprzęt niezbędny do funkcjonowania jednostek i przeprowadzania akcji ratowniczych. Potrzeby te są co roku inne, z tego powodu ciężko przewidzieć konkretną kwotę.
21.		Tabela 12 Wskaźniki produktu (str. 122)	W pkt. 16 „Długość wybudowanych, rozbudowanych i zmodernizowanych dróg gminnych”	Wpisać wartość w km lub procentowo. <u>Uzasadnienie:</u> W Strategii nie wskazano sumy długości dróg gminnych, nie ma też wartości oczekiwanych w badanych okresach. Proponuje wskazać wartość 50-70%.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Uzupełniono wartości wskaźnika w formie % udziału realizacji zaplanowanych w Strategii działań dotyczących rozwoju infrastruktury drogowej.

22.	Uwagi złożone od 9 mieszkańców	3.2.1. Projekty strategiczne (str. 46)	Brak zadania	Dodać kolejne zadanie: - Zwiększenie dostępności i jakości opieki zdrowotnej <u>Uzasadnienie:</u> Z ankiet mieszkańców wynika potrzeba zmian w zakresie opieki zdrowotnej – najważniejszy priorytet, a w Strategii nie ma żadnego zadania.	Uwaga została uwzględniona. Plan operacyjny (tabela 5 w Strategii) określa kierunki działań: - 2.2.4. <i>Poprawa dostępności usług medycznych i opieki zdrowotnej</i>, który w sposób nie zawężający obejmuje kwestie związane ze zwiększeniem dostępności i jakości podstawowej opieki zdrowotnej, co zostało zaakcentowane w opisie celów strategicznych. Rozbudowano opis planowanych do realizacji działań w opisie celu strategicznego 2 w zakresie poprawy dostępu do opieki zdrowotnej mieszkańców.
23.		3.2.1. Projekty strategiczne (str. 46)	Brak zadania	Dodać kolejne zadanie: „Doprowadzenie ujęcia wody pitnej do Terenu Rodzinnych Ogródków Działkowych Kamionka” <u>Uzasadnienie:</u> Z ROD Kamionka korzysta 50 rodzin mieszkańców Suchedniowa. Brak wody pitnej w XXI w. jest dla mieszkańców uciążliwe – zmuszeni są przynosić wodę z miejsca zamieszkania. Realizacja zadania zapewni realizację Strategii, w której czytamy, że ?Miasto i Gmina Suchedniów dąży do poprawy jakości życia mieszkańców, zwiększenia atrakcyjności przestrzeni publicznej”.	Uwaga nie została uwzględniona. Propozycja wpisuje się w kierunek działań 3.1.4. <i>Modernizacja i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej.</i>
24.		3.2.1. Projekty strategiczne (str. 50)	Pkt. 6 lit. a) „remonty, przebudowy...”	- dopisać ul. Spokojną (od części asfaltowej do kładki) <u>Uzasadnienie:</u> Ulicą Spokojną przez kładkę chodzi duża część mieszkańców, np. do Kościoła, do ogródków działkowych, a nierówna, popękana nawierzchnia grozi potknięciem lub skręceniem nogi. Celem zadania jest ochrona zdrowia (poprzez brak narażenia) oraz poprawa jakości życia mieszkańców.	Uwaga nie jest zasadna i nie została uwzględniona. W Strategii wskazano przede wszystkim drogi o kluczowym znaczeniu komunikacyjnym i społecznym, tj. te, które wpływają na codzienną mobilność mieszkańców, bezpieczeństwo oraz dostęp do usług publicznych. Droga dojazdowa do ogródków działkowych ma charakter lokalny i sezonowy. W związku z tym nie została ona ujęta jako zadanie priorytetowe w dokumencie.

25.	mieszkaniec	3.2. Plan operacyjny rozwoju (tabela 5, plan operacyjny 2.1.4)	-	Istniejący zapis uzupełnić o „stworzenie miejsc / obiektów integracyjno-kulturalnych w sołectwach Krzyżka i Ostojów. <u>Uzasadnienie:</u> Brak do integracji, spotkań, imprez kulturalnych i oświatowych dla potrzeb lokalnej społeczności w sołectwach Krzyżka i Ostojów.	Uwaga została częściowo uwzględniona. Nie rozbudowano nazwy kierunku działań 2.1.4. <i>Rozbudowa i modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej.</i> Taki zapis zawęży realizację działań w ramach tego kierunku działań. W opisie celów strategicznych uszczegółowiono opis dla kierunku działań 2.1.4. o zapisy dotyczące potrzeby stworzenia miejsc do integracji i spotkań na potrzeby lokalnej społeczności na terenie całej gminy.
26.	mieszkaniec	3.2. Plan operacyjny rozwoju Cel strategiczny 3. Nowoczesna i przyjazna przestrzeń w gminie Cel operacyjny 3.2. Ochrona środowiska i rozwój terenów zielonych Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi i ochrona złóż surowców Tiret 5. Str. 44	Równie istotne będzie promowanie rekultywacji i zagospodarowania terenów pogórnich na cele przyrodnicze i rekreacyjne po zakończeniu eksploatacji, które nie będą degradowały i negatywnie wpływały na środowisko naturalne.	Równie istotne będzie promowanie rekultywacji i zagospodarowania terenów pogórnich na cele gospodarcze, inwestycyjne, przyrodnicze i rekreacyjne po zakończeniu eksploatacji. <u>Uzasadnienie:</u> Zapis w pierwotnym brzmieniu nie wpisuje się w cel Strategiczny 1 (Wzmocniona przedsiębiorczość mieszkańców i atrakcyjne zaplecze do rozwoju lokalnej gospodarki). Proponowana zmiana przewiduje szersze możliwości i większą elastyczność decyzyjną w przedmiocie przyszłego wykorzystania terenów pogórnich, w tym poprzez dopuszczenie celów gospodarczych i inwestycyjnych.	Uwaga nie jest zasadna i nie została uwzględniona. Analiza uwarunkowań przestrzenno-środowiskowych gminy jak i dokumentów planistyczno-przestrzennych, wykazała, że zasadne jest przeznaczenie terenów pogórnich na cele rekreacyjne i przyrodnicze. . Takie rozwiązanie znajduje pełne uzasadnienie w kontekście ochrony walorów przyrodniczych. Tereny pogórnice posiadają znaczny potencjał ekologiczny (związany np. z tworzeniem się nowych siedlisk) i krajobrazowy. Ich rekultywacja w kierunku rekreacyjno-przyrodniczym umożliwi zachowanie bioróżnorodności.
27.		4.1 Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej Ustalenia i rekomendacje (...) j) Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach	Rekultywacja terenów zdegradowanych wyłącznie na cele środowiskowe i rekreacyjne. Zakaz lokalizowania na terenach zdegradowanych	Usunięcie zapisu w proponowanym brzmieniu. <u>Uzasadnienie:</u> Niezasadnym pozostaje tak ścisłe zawężanie możliwości rekultywacji wyłącznie na cele środowiskowe i rekreacyjne. Eliminacja zapisu pozwoli w sposób bardziej elastyczny rozstrzygać o kierunkach zagospodarowania terenów zdegradowanych, w tym pogórnich, nie wykluczając z góry celów gospodarczych lub inwestycyjnych, które	

		wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji tiret 3.str. 96	inwestycji mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko.	mogą okazać się bardziej oczekiwane przez lokalną społeczność czy niezbędne dla rozwoju przedsiębiorczości. Brak jest także podstaw do formułowania w dokumencie strategicznym kategorię zakazu lokalizowania na terenach zdegradowanych inwestycji mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. Bezpieczeństwo w tym zakresie gwarantują bowiem powszechnie obowiązujące przepisy prawa, w tym wymogi środowiskowe w procesach budowlano-inwestycyjnych.	
28.	mieszkaniec	Str. 36. Wizja	Suchedniów kompaktowym miastem do życia i rozwoju gminy.	Suchedniów wraz z gminą miejscem przyjaznym dla mieszkańców i gości. <u>Uzasadnienie:</u> Kompaktowanie jest wieloznaczne, a żaden z celów, czy kierunków rozwoju, nawet nie wspomina o parkingach podziemnych, czy budynkach wysokościowych.	Uwaga nie została uwzględniona. Silne, kompaktowe miasto to podstawa rozwoju całej gminy. Koncepcja kompaktowego miasta odnosi się do zaprojektowania przestrzeni publicznych jako estetyczne, funkcjonalne i dostępne dla wszystkich, wspierające integrację społeczną i aktywność mieszkańców. Wizja jest odpowiedzią na potrzeby wypromowania przestrzeni publicznych na terenie miasta, gdzie w głównej mierze dominuje funkcja usług publicznych. Atrakcyjny wizerunek gminy będzie budowany poprzez unikalne i konkurencyjne przestrzenie publiczne, co stanowić będzie filar do wzmocnienia więzi lokalnej społeczności z miejscem zamieszkania i przełoży się na jakość życia mieszkańców.
29.		Str. 37 Misja	Tworzenie warunków do rozwoju osobistego mieszkańców poprzez włączenie ich do kreowania aktywności,	Unowocześnianie infrastruktury i podniesienie rozwoju indywidualnego i społecznego mieszkańców. <u>Uzasadnienie:</u> Obecny zapis jest po prostu fatalny, nie merytoryczny i nie pasuje do dokumentu. Czy ktoś go w ogóle raz przeczytał ze zrozumieniem na głos? Nawet nie zbieram	Uwaga została częściowo uwzględniona. Wg autorów opracowania sformułowana misja jest poprawna gramatycznie. W celu poprawy czytelności i sensu przekazu dopracowano zapis pod kątem stylistycznym i logicznym, aby sens Misji był bardziej przejrzysty i naturalny w odbiorze:

			współdziałania oraz budowania atrakcyjnego wizerunku gminy Suchedniów.	się do analizy logiki tego zapisu, bo jest w nim co najmniej 5 błędów.	„Tworzenie warunków do rozwoju osobistego mieszkańców poprzez włączenie ich w kreowanie lokalnych aktywności, współdziałanie oraz budowanie atrakcyjnego wizerunku Miasta i Gminy Suchedniów”.
30.		Str. 42.	Poprawa dostępności i jakości usług dla seniorów i osób wymagających wsparcia: starzenie się społeczeństwa wymaga stworzenia systemu wsparcia, który opiera się na współpracy międzypokoleniowej oraz na efektywnym wykorzystaniu zasobów opiekuńczych.	Poprawa dostępności i jakości usług dla seniorów i osób wymagających wsparcia: wybudowanie lub zagospodarowanie obecnie posiadanych zasobów domu spokojnej starości (a jako plan minimum – w ciągu najbliższych 5 lat przygotowanie projektu). <u>Uzasadnienie:</u> nie zgadzam się, że całość opieki nad osobami starszymi można scedować na współpracę międzypokoleniową. W życiu bywają różne sytuacje, czasami dzieci wyjeżdżają, umierają, nie zawsze seniorzy mają na kogo liczyć. Buduje się żłobek, wreszcie! Teraz czas się zastanowić nad formułą domu spokojnej starości, bo potrzeby są już dzisiaj i wg statystyk będą tylko rosły.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Uzupełniono zapisy o dodatkowe działania w zakresie poprawy dostępności i jakości usług dla seniorów i osób wymagających wsparcia.
31.		Str. 10 Demografia	Nie dotyczy	Przeprowadzić dodatkowo analizę w dwóch obszarach: - rotacja mieszkańców na przestrzeni 2 lat, 5 lat, 10 lat (nie tylko saldo migracji (może % zameldowanych od 10, 20, 30 lat?), - wykształcenie mieszkańców Suchedniowa gminy. <u>Uzasadnienie:</u> Po pierwsze chodzi o to żeby wychwycić w obecnych statystykach % rdzennych mieszkańców Suchedniowa. Albo inaczej ujmując % ludności napływowej. Po drugie planując jakiegokolwiek projekty społeczne, żeby mieć lepsze zrozumienie „docelowego targetu”.	Uwaga nie została uwzględniona. We wnioskach z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przedstawiono jedynie syntezę z analiz przeprowadzonych w zakresie oceny sytuacji gminy w obszarze demografii. Kluczowym narzędziem wykorzystywanym w tym zakresie było narzędzie opracowane przez Związek Miast Polskich, tj. Monitor Rozwoju Lokalnego. Narzędzie to pozwala na syntetyczną ocenę potencjału społeczno-ekonomicznego gminy. Ponadto pod uwagę wzięto dane wynikające z Prognozy ludności dla gmin na lata 2023–2060 opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny.

32.		Str. 40 Cel strategiczny 1	Cel operacyjny 1.1 Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych (...)	Zamiast zmiany, pytanie, dlaczego ten fragment nie jest w żadnej części dokumentu kontynuowany? Ten jak wiele innych celów jest tylko wspomniany, bo słuszny, lecz bez dalszego rozwinięcia staje się bezużyteczny. <u>Uzasadnienie:</u> Jeśli miasto i gmina nie dysponuje swoimi gruntami, powinna przewidzieć wykup gruntów rolnych z rąk prywatnych i utworzyć kolejną strefę ekonomiczną w celu przyciągnięcia inwestorów.	Uwaga została przyjęta. Zapis istnieje w Strategii. Plan operacyjny (tabela 5) określa kierunki działań: 1.1.1. <i>Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych</i> wskazując na ukierunkowanie na realizację działań w zakresie przygotowania i zagospodarowania przestrzeni sprzyjającej inwestycjom, co umożliwi rozwój przedsiębiorstw oraz przyciągnięcie nowych inwestorów do regionu. Ponadto, w formie graficznej na mapie 12 <i>Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej Miasta i Gminy Suchedniów</i> w obszarach funkcjonalno-przestrzennych wskazano lokalizacje terenów predysponowanych do rozwoju jako „tereny inwestycyjne i przemysłowe”.
33.		Str. 42 cel operacyjny 2.2	Poprawa dostępności usług medycznych i opieki zdrowotnej (...)	Proszę rozbudować fragment: „wdrażanie innowacyjnych rozwiązań medycznych oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań medycznych, zwiększają bezpieczeństwo i komfort życia mieszkańców, co przekłada się bezpośrednio na atrakcyjność gminy.” <u>Uzasadnienie:</u> Ten zapis jest kluczowy jeśli chodzi o poprawę dostępu do opieki zdrowotnej mieszkańców. Konkretnie chodzi o: - poprawa obsługi klienta, zwłaszcza w obsłudze telefonicznej „rejestracji” (infolinia, więcej pielęgniarek obsługujących w „godzinach szczytu” itd.), - zakontraktowanie w razie potrzeby większej liczby lekarzy na określone godziny w tygodniu, - zakontraktowanie lekarzy specjalistów na parę godzin raz na miesiąc, w celu umożliwienia do nich dostępu mieszkańcom,	Uwaga jest zasadna i została częściowo uwzględniona. Rozbudowano opis planowanych do realizacji działań w zakresie poprawy dostępu do opieki zdrowotnej mieszkańców, jednak nie uzupełniono opisu o konkretne zadania wypunktowane w uzasadnieniu do złożonej uwagi. W opisie kierunku działań przedstawiono wskazania kierunkowe związane z poprawą dostępności i jakości opieki zdrowotnej, nie zawężając możliwości realizacji szerokich działań w tym zakresie.

				- wprowadzenie zapisu na konkretną godzinę do konkretnego lekarza i surowe przestrzeganie tych zapisów w celu redukcji kolejek w przychodni do niezbędnego minimum, - przeszkolenie całego personelu w zakresie obsługi pacjenta – nowoczesne podejście do pacjenta jako „klienta” a nie intruza, który przeszkadza w pracy.	
34.		Str. 40, Cel strategiczny 2.	cały	Cały akapit wymaga doprecyzowania i uszczegółowienia. <u>Uzasadnienie:</u> Jedno z najważniejszych zagadnień rozwoju zostało całkowicie pominięte w projektach strategicznych!	Uwaga została uwzględniona. Zapisy istnieją w Strategii. Wspomniane cele strategiczne nie zostały literalnie odzwierciedlone na liście projektów strategicznych, co nie oznacza jednak, że zostały całkowicie pominięte. W Strategii w planie operacyjnym zaprezentowano poszczególne kierunki działań zaplanowane do realizacji w ramach poszczególnych celów strategicznych, a opisy do kierunków działań stanowią rozwinięcie i konkretne operacjonalizowanie celów strategicznych. Zaproponowane do realizacji kierunki działań są powiązane z odpowiednim celem strategicznym oraz zawierają opis konkretnych zamierzonych działań, które prowadzą do jego realizacji.
35.		3.2.1. Projekty strategiczne (str. 45)	cały	Cały akapit wymaga doprecyzowania i uszczegółowienia. <u>Uzasadnienie:</u> Akapit projekty strategiczne nie zawiera w ogóle projektów „miękkich” (szkolenia, promocje itp.) oraz nie uwzględnia 2/3 celów strategicznych, choćby w ramach przygotowań do realizacji projektów w okresie najbliższych 5 lat. I jeśli tak ma być, że rozpisano tylko najważniejsze projekty strategiczne, to znaczy, że w dokumencie trzeba jeszcze dopisać cały nowy punkt „pozostałe projekty” bo one chociaż mogą mniej kosztować inwestycyjnie, to również trzeba je przedstawić, omówić, zaplanować, o wskaźnikować, a następnie zrealizować i rozliczyć. Dla rozwoju miasta i gminy to właśnie te pozostałe są w celach 1 i 2 przedstawione jako najważniejsze, natomiast zostały pominięte jako projekty do realizacji.	Przyjęta struktura dokumentu zakłada jasny podział pomiędzy różnymi poziomami planowania oraz rolami poszczególnych elementów Strategii. Projekty strategiczne stanowią celowo zawężoną listę projektów, konkretnych przedsięwzięć. Projekty te nie wyczerpują jednak całości działań zaplanowanych w ramach realizacji celów strategicznych – są jedynie ich operacyjnie zdefiniowaną częścią.

36.		Cały dokument	cały	Cały dokument wymaga uporządkowania, dopracowania pod kątem spójności, ale również wymaga kosmetyki: pod kątem literówek i różnego typu błędów powstałych po „kopiuj / wklej”. Mnie najbardziej niepokoją ślepe uliczki” dla większości celów strategicznych. <u>Uzasadnienie:</u> Uzasadnieniem jest fakt, że na każdej stronie są błędy różnego typu np.: „literówki”, znaki interpunkcyjne, podwójne nawiasy albo np. Szacowana wartość projektu: 3 900 000,00 zł Finansowanie zewnętrzne: 714 000,00 zł Środki własne realizatora projektu: 126 000,00 zł Konia z rzędem temu, komu się ten projekt matematycznie zgadza!	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Zweryfikowano i skorygowano dokument w zakresie drobnych nieścisłości. W celu zapewnienia czytelności dokumentu dokonano korekty oczywistych błędów językowych, interpunkcyjnych i redakcyjnych w udostępnionym w ramach konsultacji społecznych projekcie dokumentu.
-----	--	---------------	------	--	---

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Opiniowanie przez Zarząd Województwa

Na podstawie art. 10f ust. 2–3 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) pismem z dnia 5 maja 2025 r. Burmistrz Miasta i Gminy Suchedniów zawnioskował o zaopiniowanie projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*. Opinia miała dotyczyć sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Wydanie opinii powinno nastąpić w ciągu 30 dni od dnia doręczenia pisma wraz z projektem dokumentu. W dniu 28 maja 2025 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego podjął Uchwałę Nr 2181/25 w sprawie wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględniania w projekcie *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. Opinia stanowi załącznik do ww. uchwały. Zarząd Województwa wydał pozytywną opinię z rekomendacjami dotyczącymi potrzeby wprowadzenia korekt i uzupełnień zapisów (tabela 3).

Tabela 3 Rejestr uwag, wynikających z opinii Zarządu Województwa Świętokrzyskiego do projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*

Lp.	Zgłaszający	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga	Obecny zapis	Propozycja zmiany wraz z uzasadnieniem	Stanowisko wraz z uzasadnieniem
1.	Zarząd Województwa Świętokrzyskiego	4.1. Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	Mapa 12	Na mapie 12 sugeruje się rezygnację z wyznaczenia terenów predysponowanych do rozwoju funkcji osiedleńczej zlokalizowanych na obszarze korytarzy ekologicznych oraz wzdłuż dróg z ruchem tranzytowym np. droga wojewódzka nr 751 (Suchedniów – Ostrowiec Św.). Podobnie wokół zbiornika Żarnówka wydaje się, że słuszną byłaby lokalizacja funkcji turystycznych i rekreacyjnych zamiast typowo – osiedleńczych.	Uwaga została częściowo uwzględniona. Zrezygnowano z wyznaczenia terenów predysponowanych do rozwoju funkcji osiedleńczej zlokalizowanych na obszarze korytarzy ekologicznych (w miejscowości Mostki przysiółek Dobra Dróża) oraz wzdłuż drogi z ruchem tranzytowym – droga wojewódzka nr 751 (Suchedniów – Ostrowiec Św.).
2.			Mapa 12	Sugeruje się też przeanalizowanie, czy na mapie tej nie powinny być również zaznaczone ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym np. obszary zagrożenia powodzią, ewentualne osuwiska itp. -	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Na modelu funkcjonalno-przestrzennym dodano zagrożenia powodzią.
3.			Mapa 12	Na mapie 12 nieczytelny jest przebieg linii wysokiego napięcia.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Na mapie 12 poprawiono czytelność przebiegu linii wysokiego napięcia.
4.			Mapa 12	Sugerujemy również uzupełnić model o przebiegający przez obszar gminy gazociąg wysokoprężny.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Uzupełniono mapę 12 o przebiegający przez obszar gminy gazociąg wysokoprężny.
5.			Mapa 12	Wskazana byłaby zmiana koloru kółek z oznaczeniami cyfrowymi wybranych projektów strategicznych. Obecny kolor nakłada się z innymi oznaczeniami i jest niezbyt czytelny, a są to informacje, które powinny być widoczne.	Uwaga jest zasadna i została uwzględniona. Zmieniono kolor kółek z oznaczeniami cyfrowymi na bardziej kontrastujący.

Źródło: Opracowanie własne

2. Ocena poprawności, kompletności, adekwatności i trafności projektu Strategii

Dla oceny poprawności, kompletności, adekwatności i trafności projektu Strategii zadano następujące pytania badawcze:

1) Czy sporządzono Diagnozę zgodnie z art. 10a Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 198)?

Tak, *Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Suchedniów* sporządzono zgodnie z art. 10a ww. ustawy.

2) Czy Diagnoza jest kompletna i spójna wewnętrznie?

Diagnoza została opracowana we współpracy Urzędu Miasta i Gminy w Suchedniowie (spojrzenie od wewnątrz) z Wykonawcą zewnętrznym (spojrzenie od zewnątrz). Diagnoza jest spójna wewnętrznie, jej struktura została w sposób logiczny i czytelny podzielona na rozdziały i podrozdziały. Różne zagadnienia z poszczególnych sfer zostały przeanalizowane w odrębnych rozdziałach. Analizie poddano następujące obszary:

- Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego – dostępność komunikacyjna i mobilność;
- Ludność, zachodzące procesy demograficzne i rozwój w wymiarze społecznym;
- Gospodarka i rynek pracy;
- Środowisko naturalne i infrastruktura;
- Kultura i dziedzictwo;
- Sport, rekreacja i turystyka;
- Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne;
- Bezpieczeństwo;
- Polityka społeczna;
- Edukacja i wychowanie;
- Kapitał społeczny;
- Finanse samorządowe.

Swoim zakresem Diagnoza obejmuje stan aktualny (dane ilościowe za 2023 r.) oraz stan poprzedzający stan aktualny (dane dla poszczególnych lat z okresu 2019–2023). Sytuacja bieżąca i zachodzące procesy mają odzwierciedlenie w analizie SWOT, która pozwala stwierdzić jakie w gminie są problemy i bariery rozwojowe, a jakie są jej potencjały i szanse do rozwoju. Dokument spełnia swoją funkcję, ponieważ umożliwia podjęcie decyzji strategicznych, takich jak określenie wizji rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów, określenie celów strategicznych rozwoju oraz ukierunkowanie działań i wskaźników osiągnięcia celów.

Różnice w analizie SWOT wskazanej w Diagnozie (tabela 28) i Strategii (tabela 2) wynikają z ewaluacji – upływu czasu, spotkań i rozmów jakie miały miejsce między przygotowaniem Diagnozy, a ostatecznej wersji Strategii. Analizy te nie są ze sobą sprzeczne – są spójne, jednak ta wskazana w Strategii określa najważniejsze elementy, najbardziej

wyróżniające gminę wśród innych gmin czy powszechnie zauważanych tendencji i problemów.

Tabela 4 Analiza SWOT Miasta i Gminy Suchedniów zamieszczona w *Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Suchedniów*

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Dodatni wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym. 2. Kultywowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego w ramach Ośrodka Kultury „Kuźnica”. 3. Niezdegradowane środowisko naturalne i czyste powietrze. 4. Obszary prawnie chronione występujące na terenie gminy – położenie gminy na terenie dwóch parków krajobrazowych. 5. Bogata historia i dziedzictwo kulturowe. 6. Duża liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych przez instytucje kultury na terenie gminy. 7. Warunki do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. 8. Wyznaczone szlaki piesze i rowerowe. 9. Obecność na terenie gminy podmiotów gospodarczych dających możliwość pracy. 10. Korzystna struktura finansów – wysokie dochody własne i dochody ogółem na 1 mieszkańca. 11. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców – wzrost wskaźnika podmiotów wpisanych do rejestru REGON.	1. Systematyczny spadek liczby mieszkańców – ujemny przyrost naturalny oraz poziom salda migracji. 2. Niekorzystne struktura wieku oraz wskaźniki obciążenia demograficznego. 3. Systematyczne starzenie się społeczeństwa. 4. Wysoki ujemny poziom salda migracji osób młodych (15–39 lat). 5. Ujemny wskaźnik rozwoju w wymiarach gospodarczym i społecznym. 6. Brak podmiotów świadczących usługi opieki nad dziećmi do lat 3. 7. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna. 8. Braki w rozwoju budownictwa mieszkalnego – spadek wskaźnika ilości nowych budynków mieszkalnych na 1000 osób.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Wzrost świadomości ekologicznej i potrzeby wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. 2. Wzrost średniej długości życia. 3. Wzrost ilości podróży krajowych Polaków. 4. Cyfryzacja życia codziennego. 5. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej. 6. Wzrost mobilności społeczeństwa. 7. Moda na zdrowy styl życia.	1. Konsekwencje społeczne i gospodarcze związane z pandemią COVID-19 i sytuacją geopolityczną. 2. Wzrost kosztów życia codziennego mieszkańców. 3. Zmiany klimatu. 4. Wykluczenie cyfrowe. 5. Emigracja mieszkańców Polski.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5 Analiza SWOT Miasta i Gminy Suchedniów zamieszczona w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Dogodne położenie komunikacyjne. 2. Dobre skomunikowanie ponadregionalne – trasa szybkiego ruchu S7. 3. Przebiegająca przez miasto linia kolejowa z Krakowa do Warszawy. 4. Dodatni wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym. 5. Kultywowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego w ramach Suchedniowskiego Ośrodka Kultury „Kuźnica”. 6. Niezdegradowane środowisko naturalne i czyste powietrze. 7. Obszary prawnie chronione występujące na terenie gminy – położenie gminy na terenie dwóch parków krajobrazowych. 8. Bogata historia i dziedzictwo kulturowe. 9. Duża liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych przez instytucje kultury na terenie gminy. 10. Warunki do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. 11. Wyznaczone szlaki piesze i rowerowe. 12. Wysoka lesistość obszaru i walory przyrodniczo-krajobrazowe. 13. Funkcjonowanie Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice”. 14. Korzystna struktura finansów – wysokie dochody własne i dochody ogółem na 1 mieszkańca. 15. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców – wzrost wskaźnika podmiotów wpisanych do rejestru REGON.	1. Systematyczny spadek liczby mieszkańców – ujemny przyrost naturalny oraz poziom salda migracji. 2. Niekorzystne struktura wieku oraz wskaźniki obciążenia demograficznego. 3. Systematyczne starzenie się społeczeństwa. 4. Wysoki ujemny poziom salda migracji osób młodych (15–39 lat). 5. Migracje zarobkowe. 6. Brak atrakcyjnych miejsc pracy. 7. Ujemny wskaźnik rozwoju w wymiarach gospodarczym i społecznym. 8. Brak podmiotów świadczących usługi opieki nad dziećmi do lat 3. 9. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna. 10. Niedostatecznie funkcjonująca podstawowa opieka zdrowotna ((brak dostępności do lekarzy specjalistów, słaba dostępność do e-usług zdrowotnych, ograniczony dostęp do sprzętu diagnostycznego). 11. Niewystarczająca cyfryzacja usług w administracji. 12. Braki w rozwoju budownictwa mieszkalnego – spadek wskaźnika ilości nowych budynków mieszkalnych na 1000 osób. 13. Niska estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznych na terenie miasta i gminy. 14. Nieekonomiczny system oświaty na terenie gminy. 15. Niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
SZANSE	ZAGROŻENIA
8. Wzrost świadomości ekologicznej i potrzeby wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. 9. Zainteresowanie mieszkańców osiedlaniem się na terenach poza większymi miastami. 10. Wzrost średniej długości życia. 11. Wzrost ilości podróży krajowych Polaków. 12. Cyfryzacja życia codziennego. 13. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej. 14. Wzrost mobilności społeczeństwa. 15. Moda na zdrowy styl życia.	6. Konsekwencje społeczne i gospodarcze związane z pandemią COVID-19 i sytuacją geopolityczną. 7. Wzrost kosztów życia codziennego mieszkańców. 8. Zmiany klimatu. 9. Wykluczenie cyfrowe. 10. Emigracja mieszkańców Polski. 11. Lokalizowanie inwestycji, które mogą degradować środowisko naturalne.

Źródło: Opracowanie własne

3) Czy w projekcie Strategii została określona wizja? Czy cele strategiczne i operacyjne odpowiadają na zdiagnozowane bariery rozwojowe i potrzeby oraz są odpowiedzią na mocne strony i potencjały gminy? Czy cele strategiczne i operacyjne przyczyniają się do osiągnięcia wizji?

Tak, w projekcie Strategii określona została wizja, czyli stan docelowy rozwoju gminy osiągnięty do 2030 roku. Wizja powstała w procesie dialogu, z udziałem mieszkańców i ich przedstawicieli, podczas różnego rodzaju spotkań. Wizja wyraża aspiracje i ambicje mieszkańców oraz władz lokalnych, a jednocześnie jest możliwa do zrealizowania. W projekcie Strategii założenia składają się z następujących elementów: wizja i misja, 3 cele strategiczne, 6 celów operacyjnych (po dwa dla każdego celu strategicznego) oraz kierunki działań określone dla poszczególnych celów. Wizja, która brzmi: ***Suchedniów kompaktowym miastem do życia i rozwoju mieszkańców gminy*** jest sformułowanym w sposób najbardziej zwięzły opisem stanu gminy w perspektywie najbliższych kilku lat (obraz gminy w 2030 roku). Misja, która brzmi: ***Tworzenie warunków do rozwoju osobistego mieszkańców poprzez włączenie ich w kreowanie lokalnych aktywności, współdziałanie oraz budowanie atrakcyjnego wizerunku Miasta i Gminy Suchedniów*** jest elementem, który wskazuje drogę rozwoju i motywuje do działania, jednocześnie integruje różne aspekty rozwoju gminy wokół jednej wspólnej dla mieszkańców idei. Wyznaczone cele mają wymiar społeczny, gospodarczy oraz przestrzenno-środowiskowy. W procesie opracowania Strategii wyzwania rozwojowe zostały opisane poprzez konkretne cele strategiczne, dzięki czemu uzyskano spójność i komplementarność między elementami diagnozy a planowanymi działaniami.

Cel operacyjny 1.1. *Rozwój nowoczesnej infrastruktury gospodarczej* zakłada stworzenie atrakcyjnego zaplecza do rozwoju lokalnej gospodarki poprzez m.in. tworzenie nowych terenów inwestycyjnych (przygotowanie i zagospodarowanie przestrzeni sprzyjającej inwestycjom), wspieranie rozwoju handlu i usług oraz promowanie innowacyjnych technologii i zielonej gospodarki (zielone technologie i innowacyjne rozwiązania, które mają na celu nie tylko zwiększenie efektywności energetycznej i ochronę środowiska, ale również stworzenie nowych, konkurencyjnych gałęzi działalności gospodarczej, zgodnych z globalnymi trendami zrównoważonego rozwoju).

Cel operacyjny 1.2. *Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców*, do osiągnięcia którego założono kierunki działań obejmujące: kreowanie postaw przedsiębiorczych i samozatrudnienia poprzez inicjatywy edukacyjne dotyczące budowania kultury przedsiębiorczości, która zachęca do podejmowania ryzyka, innowacyjnego myślenia oraz samodzielnego tworzenia miejsc pracy oraz promocję lokalnych produktów i usług, która wspiera budowanie rozpoznawalności i konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw, co wpływa na wzrost popytu na regionalne produkty i usługi.

Cel operacyjny 2.1. *Integracja społeczności lokalnej*, do osiągnięcia którego założono realizację kierunków działań w zakresie wzmocnienia więzi między mieszkańcami i budowania aktywnej i zaangażowanej społeczności, do których zaliczyć można w szczególności wykorzystanie istniejących form działalności społecznej, tradycji lokalnych oraz doświadczenia mieszkańców do wzrostu aktywności i inicjatyw oddolnych, co sprzyja integracji i budowaniu wspólnej tożsamości. Ponadto cel operacyjny zakłada aktywizację

mieszkańców poprzez dialog i współdział w procesach decyzyjnych (umożliwia wykorzystanie lokalnego kapitału społecznego, przyczyniając się do rozwiązywania problemów wspólnotowych oraz tworzenia poczucia odpowiedzialności za rozwój gminy), tworzenie przestrzeni do integracji mieszkańców (inwestycje w miejsca spotkań, centra kultury czy parki oraz tereny rekreacyjne umożliwiają mieszkańcom nawiązywanie relacji, wymianę doświadczeń i wspólne spędzanie czasu, co wzmacnia lokalne więzi) oraz rozbudowę i modernizację ogólnodostępnej infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, co sprzyja tworzeniu atrakcyjnego środowiska do życia. Tego typu inwestycje odzwierciedlają lokalne tradycje i pasje, jednocześnie przyciągając nowe inicjatywy oraz podnosząc prestiż gminy.

Do osiągnięcia celu operacyjnego 2.2. *Rozwój i modernizacja usług publicznych*, założono realizację kierunków działań dotyczących zapewnienia wysokiego standardu usług publicznych, które stanowią fundament atrakcyjności gminy. Zaplanowane w tym obszarze kierunki działań mają na celu dostosowanie oferty do rosnących oczekiwań mieszkańców oraz wykorzystanie endogenicznych potencjałów administracyjnych i zasobów gminy: wdrażanie programów kształcenia i szkoleń dla pracowników jednostek organizacyjnych gminy, rozbudowa i modernizacja szkół, przedszkoli i żłobków, poprawa dostępności i jakości usług dla seniorów i osób wymagających wsparcia: starzenie się społeczeństwa wymaga stworzenia systemu wsparcia, poprawy dostępności usług medycznych i opieki zdrowotnej, rozwoju e-usług publicznych oraz zwiększenia obronności i bezpieczeństwa publicznego.

Do osiągnięcia celu operacyjnego 3.1. *Zrównoważone planowanie przestrzenne i rozwój infrastruktury komunalnej*, założono realizację kierunków działań obejmujących m.in. budowę, modernizację dróg oraz infrastruktury pieszej i rowerowej, rozwój alternatywnych środków komunikacji, rozwój terenów pod budownictwo jednorodzinne i wielorodzinne, modernizację i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej, rozwój atrakcji turystycznych przy wykorzystaniu endogenicznych potencjałów oraz ochronę i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego.

Do osiągnięcia celu operacyjnego 3.2. *Ochrona środowiska i rozwój terenów zielonych* założono realizację kierunków działań, które przyczynią się do poprawy jakości środowiska naturalnego na terenie gminy. Zaplanowano m.in. podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez edukację ekologiczną oraz kampanie informacyjne skierowane do lokalnej społeczności, adaptacje do zmian klimatu, w tym zwiększenie infrastruktury błękitno-zielonej i bioretencji (dostosowanie przestrzeni do zmieniających się warunków klimatycznych poprzez rozwój zielonych rozwiązań), ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej obiektów – montaż OZE, magazyny energii, termomodernizacja i wymiana źródeł ciepła, tworzenie nowych terenów zielonych – miejsc wypoczynku i rekreacji; zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi i ochrona złóż surowców (ochrona udokumentowanych złóż surowców naturalnych i wyznaczanie stref ochronnych wokół nich, promowanie rekultywacji i zagospodarowania terenów pogórnich na cele przyrodnicze i rekreacyjne po zakończeniu eksploatacji, które nie będą degradowały i negatywnie wpływały na środowisko naturalne).

Cele strategiczne i operacyjne, a także kierunki działań zostały wypracowane przez zewnętrznego Wykonawcę dokumentu, w ścisłej współpracy z przedstawicielami samorządu lokalnego oraz mieszkańcami i ich przedstawicielami. Obejmują one wielowymiarowe aspekty funkcjonowania gminy w kontekście społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym. Łącznie są warunkiem realizacji założonej wizji rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów.

4) Czy osiągnięcie celów strategicznych i szczegółowych jest realne?

Niezbędnym warunkiem właściwego planowania strategicznego jest możliwie szeroki udział różnych grup interesariuszy w procesie tworzenia dokumentu strategicznego. Prace nad Strategią oparte były nie tylko o wiedzę i doświadczenia władz lokalnych, pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Suchedniowie, Radnych i podmiotu zewnętrznego opracowującego dokument, ale też mieszkańców i ich przedstawicieli. Partycypacyjne podejście daje szansę osiągnięcia zamierzonych celów i urzeczywistnienia założonej wizji.

5) Czy przyjęty zestaw wskaźników monitoringu umożliwi obserwowanie postępu realizacji założonych celów strategicznych?

Określony w projekcie Strategii system monitorowania umożliwi gromadzenie bieżących danych dotyczących postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu założonych celów. Pozwoli również na obserwację rezultatów prowadzonych działań, a w razie potrzeby na wprowadzenie niezbędnych korekt oraz aktualizacji dokumentu. Zakres monitoringu i ewaluacji Strategii wyznaczają określone w niej cele strategiczne, kierunki działań i projekty strategiczne. Monitoring Strategii prowadzony będzie w zakresie finansowym oraz rzeczowym. W każdym projekcie strategicznym określono cel strategiczny, w który ten projekt się wpisuje oraz wskaźniki produktu i rezultatu. Dodatkowo określono wskaźniki mierzalności rozwoju gminy.

6) Czy dokonano hierarchizacji i wskazano projekty flagowe?

W dokumencie wskazano plan operacyjny, na który składają się: wizja, misja, cele strategiczne i dla każdego z nich po dwa cele operacyjne, a dla tych z kolei wskazano ogólne kierunki działań do realizacji. W drodze hierarchizacji wyodrębniono z kierunków działań najistotniejsze elementy i ułożono z nich 18 projektów strategicznych (flagowych), które są kluczowe do osiągnięcia założeń, najważniejsze i najpilniejsze do realizacji na obszarze gminy we wskazanym okresie – przedstawiono dla nich ramy finansowe oraz plan finansowania.

7) Czy dokument jest czytelny i zachowana została jego logika? Czy opracowany został w sposób zrozumiały i dostępny?

Tak, dokument jest czytelny, jego struktura została w sposób logiczny i czytelny podzielona na rozdziały i podrozdziały, osobno przedstawiono część wprowadzającą, wnioski z Diagnozy, część programową, wymiar przestrzenny polityki rozwoju, system realizacji Strategii, mechanizmy włączenia mieszkańców w proces przygotowania, realizacji i oceny Strategii oraz podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dokument

sporządzony został czcionką bezszeryfową, odpowiednio dużą (poza tabelami rozmiar 12), między akapitami zachowano odpowiednie odstępy, każdy główny rozdział rozpoczyna się od nowej strony.

3. Weryfikacja założeń Strategii wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu

Strategia rozwoju odnosząc się w swych założeniach (celach strategicznych, celach operacyjnych i kierunkach działań) do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze gminy, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju jednostki), a także dokumentów wyższego szczebla, regulujących działania w przedmiotowym obszarze. W związku z tym komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji Strategii.

Oceny spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu dokonano bezpośrednio w dokumencie. Ocena ta odnosiła się do następujących dokumentów:

1) Na szczeblu międzynarodowym i krajowym:

- *Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021–2027 w Polsce;*
- *Agenda 2030 na rzecz Zrównoważonego Rozwoju;*
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;*
- *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030;*
- *Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;*
- *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030;*
- *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;*
- *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;*
- *Mapy Zagrożenia Powodziowego,*
- *Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły;*
- *Plan przeciwdziałania skutkom suszy.*

2) Na szczeblu regionalnym:

- *Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+;*
- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego;*
- *Regionalny Plan Transportowy Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021–2030.*

3) Na szczeblu ponadlokalnym i lokalnym:

- *Strategia Rozwoju Powiatu Skarżyskiego na lata 2021–2030;*
- *Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Wokół Łysej Góry” 2023–2027;*
- *Strategia Terytorialna Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy na lata 2023–2030;*
- *Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy;*

Dodatkowo w dokumencie dokonano oceny spójności z najważniejszym dokumentem planistycznym na poziomie gminy: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Suchedniów*.

Sprawdzenie zgodności założeń Strategii z dokumentami wyższego rzędu wykazało pełne powiązanie z tymi dokumentami, a część założonych w Strategii celów bezpośrednio przyczyni się do realizacji założeń opracowań regionalnych i krajowych.

Podsumowanie

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030 oraz przeprowadzony proces jej tworzenia spełniają wszystkie podstawowe kryteria ewaluacyjne. Dokument powstał przy współpracy podmiotu zewnętrznego, przedstawicieli władz lokalnych, pracowników instytucji publicznych oraz mieszkańców i ich przedstawicieli. Interesariusze mogli wyrażać swoje potrzeby, opinie i uwagi w badaniu ankietowym, podczas spotkań oraz w procesie konsultacji społecznych. Z związku z tym należy stwierdzić, że dokument stanowi odpowiedź na oczekiwania i potrzeby miejscowej społeczności.

Nie odnotowano uchybień proceduralnych, dokument powstał zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz rekomendacjami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, zawartymi w opracowaniu *Strategia Rozwoju Gminy. Poradnik praktyczny*.

W systemie realizacji Strategii można zauważyć podejście horyzontalne, tzn. cele operacyjne dotyczą kilku sfer, z tego też względu niektóre projekty przewidziane są do realizacji w ramach interdyscyplinarnej współpracy kilku podmiotów. Strategia uwzględnia wszystkie elementy wynikające z *Ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1378 ze zm.), w tym w szczególności zawiera opis OSI wojewódzkich i lokalnych, model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Mając na uwadze powyższe – uznaje się, że zadania i projekty przewidziane do realizacji w ramach Strategii przyniosą zakładane efekty przy użyciu dedykowanych im instrumentów i zasobów. Założenia są trafne i spójne, a cele odpowiadają na zdiagnozowane problemy, potencjały i wyzwania rozwojowe.

Spis tabel

Tabela 1 Zestawienie fiszek projektowych ze sposobem uwzględnienia w projekcie Strategii	6
Tabela 2 Rejestr zgłoszonych uwag do projektu Strategii	9
Tabela 3 Rejestr uwag, wynikających z opinii Zarządu Województwa Świętokrzyskiego do projektu <i>Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i>	24
Tabela 4 Analiza SWOT Miasta i Gminy Suchedniów zamieszczona w <i>Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Suchedniów</i>	26
Tabela 5 Analiza SWOT Miasta i Gminy Suchedniów zamieszczona w <i>Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i>	27